

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА: АСПЕКТИ ТА ПРАКТИКИ

DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2022-1-09>
УДК 351.862.2:504.064.36

Семенченко Андрій Іванович,

доктор наук з державного управління, професор, Заслужений діяч науки і техніки України,
Член Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних
комунікацій, радіочастотного спектру та надання поштових послуг,
м. Київ, Україна

e-mail: andrii.semenchenko@gmail.com <https://orcid.org/0000-0001-6482-3872>

Олексюк Лілія Віталіївна,

кандидат наук з державного управління,
Голова Всеукраїнської асоціації «Інформаційна безпека та інформаційні технології»,
член Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна – ЄС,
позаштатний консультант Комітету ВРУ з питань цифрової трансформації
м. Київ, Україна

e-mail: applevikvs@gmail.com <https://orcid.org/0000-0002-9006-2592>

УКРАЇНА НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЦИФРОВОГО РИНКУ: СТАН ТА ІНСТРУМЕНТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ІНДЕКСУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА СУСПІЛЬСТВА

Анотація. Вхідження України до європейського цифрового ринку як одного з пріоритетних напрямів зовнішньої політики держави актуалізує проблему впровадження в національну систему статистичного спостереження глобального індексу цифрової економіки та суспільства (DESI), який широко застосовується в ЄС. В статті проаналізовано стан готовності впровадження індексу DESI в Україні. Доведено, що з прийняттям законів України «Про електронні комунікації» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку» створено правове підґрунтя для збирання даних за показником «конективність» для впровадження індексу DESI,

Як цитувати: Семенченко А. І., Олексюк Л. В. Україна на шляху до європейського цифрового ринку: стан та інструменти впровадження європейського індексу цифрової економіки та суспільства. *Актуальні проблеми державного управління*. 2022. № 2 (61). С. 129–144. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2022-2-09>

In cites: Semenchenko, A.I., Oleksiuk, L.V. (2022). Ukraine towards the european digital market: the status and tools for implementing the european digital economy and society index. *Pressing Problems of Public Administration*, 2 (61), 129–144. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2022-2-09> [in Ukrainian].

яке потребує свого подальшого розвитку у напрямку його деталізації та конкретизації шляхом прийняття сукупності підзаконних актів. Запропоновано організаційний механізм впровадження індексу DESI з визначенням низки основних суб'єктів від державних органів, їх ролі в процесі впровадження та застосування цього індексу, насамперед регуляторного органу та його завдань у формуванні субіндексу «конективність». Узагальнено основні проблеми впровадження індексу DESI в Україні та запропоновано шляхи їх розв'язання.

Ключові слова: *цифрова економіка, інформаційне суспільство, глобальні індикатори, зв'язок, регулятор.*

Постановка проблеми. Проблема оцінки готовності України щодо впровадження Індексу цифрової економіки та суспільства (DESI) обумовлена як вимогами законодавства та процесом прискореного набуття Україною статусу країни асоційованого члена ЄС, так і обмеженнями щодо їх якісного та оперативного задоволення з боку держави в сучасних умовах. Тому вкрай актуальним є оцінка готовності України щодо впровадження Індексу цифрової економіки та суспільства (DESI) та розробка на її основі відповідних механізмів публічного управління та адміністрування впровадження та застосування цього індексу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У межах об'єкта дослідження формування рейтингових індексів цифрової економіки розкрито в статтях Піжук О. І. [10], Руденко М. В. [2], Марченко О. І. [6], Бакуменко Л. П. [1], Мазуренко О. К. [5], статистичні аспекти обчислення та застосування міжнародних рейтингів досліджено у праці А. Єріної [2], порівняльний аналіз індикаторів цифровізації в Україні та інших країнах ЄС здійснено в дослідженні Індекс цифрової економіки та суспільства – можливість вимірювання цифрової економіки та суспільства в Україні («the DESI – Digital Economy and Society measurement enabling in Ukraine») [3]. Водночас зауважимо, що аналіз позицій України в глобальних індексах цифрової економіки зумовлює необхідність подальших досліджень з метою виявлення формування обґрунтованої політики розбудови в Україні цифрової економіки та суспільства, розробки ефективних та результативних механізмів публічного управління та адміністрування з її реалізації.

Мета статті: визначити готовність України до впровадження та застосування міжнародного індексу цифрової економіки та суспільства (DESI) та обґрунтувати організаційно-правовий механізм публічного управління його реалізації.

Вклад основного матеріалу. Успішний розвиток цифрової економіки та суспільства в будь-якій країні передбачає наявність відповідної державної політики та публічного управління, які повинні базуватись на якісній, достовірній, точній, своєчасній, повній інформації, а також можливості порівняння результатів їх діяльності в цій сфері з іншими країнами, у тому числі шляхом застосування міжнародних рейтингових оцінок та індексів.

На міжнародному рівні для цілей порівняння динаміки розвитку цифрової економіки та суспільства країн застосовуються різні рейтингові індекси, кожен з яких призначений для висвітлення певної сторони цих процесів, використовує специфічну методологію формування, набори даних та джерел їх отримання, користувачів. Серед цих глобальних індикаторів найбільш відомими та застосованими є такі як: індекс розвитку інформаційно-комуніка-

ційних технологій (ICT Development Index – IDI); індекс цифрової економіки та суспільства (Digital Economy and Society Index – DESI); індекс цифровий е волюції (Digital Evolution Index – DEI); індекс світової цифрової конкуренто-спроможності (IMD World Digital Competiveness Index – WDCI); індекс мережевої готовності (Networked Readiness Index – NRI); індекс цифровізації економіки BCG (e-Intensity); індекс прийняття цифровізації (Digital Adoption Index – DAI); Глобальний інноваційний індекс (Global Innovation Index – GII) [10] тощо.

Для більш об'єктивного та всебічного уявлення місця країни в зазначених процесах у порівнянні з іншими країнами експерти, як правило, в інтересах аналізу та оцінювання використовують одночасно сукупність декількох глобальних індикаторів, результати яких можуть бути важливим фактором та стимулом удосконалення публічної політики та адміністрування на основі впровадження кращого міжнародного досвіду.

Ці глобальні індикатори для зручності аналізу деякі фахівці розділяють на дві умовні групи: в першу групу включають індикатори IDI, DESI та e-Intensity, які мають більшу соціальну спрямованість та відображають соціально-економічну інтеграцію суспільства, але при цьому недостатньо враховують цифрову трансформацію бізнесу та промисловості, розвиненість е-торгівлі, тощо, а також другу групу індикаторів DEI, WDCR і NRI, які більшою мірою об'єднують інституційні, економічні та технологічні показники, що відображають розвиненість нормативно-правової та науково-дослідницької бази, використання ІКТ у бізнесі, а також інформаційної безпеки [10].

Підвищення рівня повноти, об'єктивізації аналізу та оцінки стану розвитку цифрової економіки та суспільства, виявлення тенденцій та прогноз змін в цій сфері, як зазначалось, передбачає комплексне застосування вищевказаних індикаторів, насамперед при формуванні та реалізації державної політики, у тому числі при розробці її концептуальних та стратегічних документів. При цьому кожен з таких індикаторів відображає одну з сторін багатогранного та багатофункціонального процесу розбудови цифрової економіки та є кількісним орієнтиром в досягненні стратегічних цілей державної політики.

Популярність зазначених індексів цифровізації та представництво України в них представлено у вигляді таблиці, згідно якої DESI за популярністю посідає четверте місце серед інших міжнародних індексів [18].

Далі, вже 9 березня 2021 р. Європейська комісія представила бачення та шляхи цифрової трансформації Європи до 2030 р. 14 грудня 2022 р. було ухвалене Рішення (ЄС) 2022/2481 Європейського Парламенту та Ради про створення програмної політики цифрового десятиліття до 2030 р. [17].

«Шлях до цифрового десятиліття» має на меті забезпечити досягнення ЄС цілей щодо цифрової трансформації суспільства та економіки відповідно до цінностей ЄС, зміцнення цифрового лідерства та сприяння інклюзивному та стійкому розвитку, орієнтованому на людину, а цифрові політики мають розширювати можливості громадян і бізнесу. Метою політики є забезпечення цифрової трансформації країн ЄС шляхом створення чіткого, структурованого та узгодженого процесу для досягнення чіткого задекларованого результату. Досягнення цієї мети передбачає моніторинг і звітність щодо цифрового прогресу, який буде представлятись у щорічному звіті про «Стан цифрового десятиліття» та подаватись до Європейського Парламенту та Європейської Ради.

Політична програма «Шлях до цифрового десятиліття» спирається, зокрема, на розширений індекс цифрової економіки та суспільства (DESI), який є зведеним індексом та відстежує цифрову продуктивність Європи, розвиток цифрової конкурентоспроможності держав-членів ЄС, включаючи щорічний аналіз національної цифрової політики для її вчасного коригування.

Незважаючи на проголошений Україною курс на інтеграцію до єдиного цифрового ринку ЄС, достатньо високій рівень популярності в світі Індексу цифрової економіки та суспільства DESI, який моніториться Європейською комісією з 2014 р. на основі звітів DESI, та Індексу цифрової еволюції DEI, Україна до 2021 р. включно не була в них представлена та не використовувала їх в основних стратегічних та концептуальних документах для вимірювання власного прогресу в сфері цифрової продуктивності для порівняння з економіками інших країн. Ситуація змінилась з прийняттям та вступом в дію у 2022 р. двох Законів України «Про електронні комунікації» [11] та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері електронних комунікацій, радіочастотного спектру та надання послуг поштового зв'язку» [13] (далі-НКЕК, регуляторний орган), в яких визначена необхідність здійснення вимірювань регуляторним органом в інтересах формування Індексу DESI.

Проблема ж впровадження Індексу DESI в Україні в останній час ще актуалізувалась у тому числі завдяки новій політичній можливості вступу України до Євросоюзу (офіційно з 26 червня 2022 р.) та необхідності виконання для цього, у тому числі, ст. 356 «Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» [20], згідно якої національна статистична система має ґрунтуватися на фундаментальних принципах ООН щодо офіційної статистики з урахуванням «acquis» Євросоюзу у сфері статистики, зокрема Кодексу норм європейської статистики, а національне законодавство про статистику повинно базуватись на Типовому законі про офіційну статистику для Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії [19], Регламенті (ЄС) № 223/2009 Європейського парламенту та Ради від 11 березня 2009 р. [15], Регламенті (ЄС) № 557/2013 Європейського парламенту та Ради від 17 червня 2013 р. [16], з метою гармонізації національної статистичної системи з європейськими нормами та стандартами.

За результатами проведеного міжнародними експертами дослідження [3] зазначаються основні проблеми впровадження індексу цифрової економіки та суспільства (DESI) в Україні:

- національна державна статистична система наразі не забезпечує надання всіх статистичних даних, необхідних для DESI (збираються не всі необхідні дані, не всі зібрані дані є загальнодоступними, низька якість зібраних даних, тощо),
- відсутні державні органи, призначені відповідальними за відстеження цифрової продуктивності та збирання даних для DESI,
- відсутня координація між залученими державними органами,
- дані, зібрані іншими установами, за винятком Державної служби статистики України, не розглядаються як статистичні дані,
- Закон України «Про державну статистику» не відповідає Типовому закону вже на рівні визначення терміну «статистика»,
- відсутнє необхідне фінансове, організаційне, правове, методологічне забезпечення.

Одночасно, участь України у формуванні та представленні в цих індексах дозволяє не тільки отримати об'єктивну оцінку щодо свого місця в загальносвітових трендах, але є вкрай важливою інформацією для міжнародних інвесторів, підтвердженням її прихильності принципам відкритості та прозорості, взятим на себе міжнародним зобов'язанням щодо входу до єдиного цифрового ринку, зокрема щодо гармонізації своєї статистичної системи зі стандартами та практикою ЄС згідно зі ст. 355 та Додатком XXIX «Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» [20], визначати сфери, в яких вона відстає, коригувати свою політику та вдосконалити управління, у тому числі, шляхом «прийняття стратегії розвитку сфери електронних комунікацій, національного плану розвитку електронних комунікаційних мереж широкосмугового доступу, програм, концепцій, спрямованих на досягнення мети та виконання завдань, передбачених Законом, а також прогнозів розвитку електронних мереж та послуг» [11; 13].

Головною метою індексу цифрової економіки та суспільства (тобто DESI) є оцінка прогресу кожної з країн в досягненні цілей стратегій та політики щодо розвитку цифрової економіки в Європейському Союзі і моніторинг стану цифрового розвитку окремих держав-членів ЄС [22]. Політична програма Цифрового десятиліття базується на цифровому компасі. Він визначає цифрові амбіції на наступне десятиліття у вигляді чітких, конкретних цілей. Цифровий компас використовує 4 точки компаса для визначення основних цілей:

- населення з цифровими навичками та висококваліфіковані цифрові професіонали;
- безпечні та стійкі цифрові інфраструктури;
- цифрова трансформація бізнесу;
- цифровізація державних послуг.

DESI аналізує 37 показників із 5 субіндексів (ключових наборів): підключення (зв'язок/конективність-дослідження розгортання та використання фіксованого та мобільного широкосмугового доступу), людський капітал(цифрові навички), використання Інтернет-послуг населенням, інтеграція цифрових технологій підприємництвом, цифрові державні послуги, до яких в якості додаткового шостого набору включають дослідження та розробка ІКТ. Загальний індекс DESI, розрахований як середньозважене значення п'яти основних вимірів DESI: конективність – 25%, цифрові навички – 25%, використання мережі Інтернет – 15%, інтеграція цифрових технологій – 20% та державні цифрові послуги – 15%:

$$\text{DESI} = 0,25 \text{ конективність} + 0,25 \text{ цифрові навички} + 0,15 \text{ використання мережі Інтернету} + 0,2 \text{ інтеграція цифрових технологій} + 0,15 \text{ державні цифрові послуги.}$$

Значення кожного виміру відображає пріоритети цифрової політики ЄС. Виміри «Конективність» і «Людський капітал» вважають найбільш актуальними, оскільки вони представляють інфраструктуру цифрової економіки та суспільства. [2].

Дані для цих шести наборів збираються з чотирьох основних джерел: домогосподарства, підприємства, регулятори ринку електронних комунікацій, дані про цифрові державні послуги та ринок ІКТ (зведені за даними державної статистики та органи влади). На їх основі, починаючи з 2014 р., формуються та публікуються щорічні звіти про прогрес цифрових трансформацій в Європейському Союзі. Щорічний аналіз даних Євростату дозволяє визначити пріоритетні галузі цифрової економіки в державах-членах, які вимагають конкретних дій та інвестицій, прийняття необхідних політичних рішень. Після прийняття у 2020 р. Повідомлення ЄК «Формування цифрового майбутнього Європи» [21] звіти DESI стали важливим джерелом інформації про успішність виконання цього стратегічного документу країнами-членами ЄС.

Європейська комісія також порівнює результати країн-членів з результатами 17 інших країн за межами ЄС (Австралія, Бразилія, Канада, Чилі, Китай, Ісландія, Ізраїль, Японія, Південна Корея, Мексика, Нова Зеландія, Норвегія, Росія, Сербія, Швейцарія, Туреччина і США). Для порівняння з країнами за межами Європейського Союзу розроблений I-DESI (Міжнародний індекс цифрової економіки і суспільства). Основним джерелом даних для розрахунку Індексу DESI є бази даних Євростату, а також бази даних МСЕ та ООН. Перевагою даного індексу є те, що він включає рівень інтеграції цифрових технологій з бізнесом і державою, що дає певне уявлення про стан цифрової трансформації економіки [10].

Необхідна для розрахунків індексів інформація або акумулюється на базі якогось одного з державних органів, або розподілена серед різних державних інституцій і потребує її додаткового об'єднання. В другому випадку, до якого сьогодні відноситься й Україна, вкрай важливим є визначення сукупності національних джерел інформації та порядку отримання від них даних, вимог щодо переліку та якості даних, призначення національного координатора збору, верифікації, консолідації, систематизації, попередньої обробки, накопичення цих даних з одночасним покладанням на нього функції комунікатора з відповідними міжнародними організаціями.

Впровадження в Україні Індексу DESI передбачає як готовність України збирати та надавати дані, необхідні ЄС, так, і готовність ЄС сприяти приєднанню України до рамки DESI, та обумовлено місцем статистичної системи DESI як невід'ємного компоненту екосистеми цифрової економіки ЄС. Включення України до DESI дозволить їй вимірювати власний прогрес разом із державами-членами ЄС та, можливо, іншими країнами-учасниками, а також відповідати світовим тенденціям та викликам. При цьому основними передумовами готовності України приєднатися до рамки DESI вважаються:

- координатор та інші учасники повинні призначатися на законодавчому рівні;
- налагодження належної координації та міжвідомчої комунікації;
- обсяг основних ключових показників та додаткових специфічних національних показників повинен спільно узгоджуватися та періодично переглядатися;
- зібрані дані повинні бути надійними. Вони повинні відповідати методології та практиці Євростату;
- необхідно підтвердити інституційну (кадрову та фінансову) спроможність проводити періодичні спостереження DESI;
- необхідно впровадити технічні інструменти для онлайн-спостережень та зведених даних [3].

Основними українськими установами, відповідальними за створення рамки DESI, пропонується визначити Міністерство цифрової трансформації України (Мінцифри), Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері електронних комунікацій, радіочастотного спектру та надання поштових послуг (регуляторний орган, НКЕК) та Державну службу статистики України (Держстат), де Міністерство цифрової трансформації України було визначено головним державним органом, відповідальним за збір даних в Україні для DESI та комунікацію з європейськими статистичними організаціями.

На наш погляд, до вищевказаного переліку державних органів необхідно також додати Мінекономрозвитку, Міністерство освіти та науки України та Національну агенцію України з питань державної служби (НАДС-для участі у формуванні субіндексу «цифрові навички» публічних службовців). Враховуючі агреговану структуру Індексу DESI та визначені законодавством повноваження НКЕК, можна констатувати, що регуляторний орган повинен бути відповідальним лише за збір та надання інформації тільки щодо одного з субіндексів, а саме підключення (зв'язок/конективність) «до інших заінтересованих організацій, установ та органів, міжнародних інституцій, у тому числі, інституцій Європейського Союзу» [13]. Інші 4 субіндекси DESI повинні формуватися, насамперед Мінцифри, Мінекономрозвитку, Міносвіти, НАДС та Держстатом.

Мінекономрозвитку як головний державний орган у сфері розвитку економіки було підготовлено Національну економічну стратегію (далі – Стратегія) на період до 2030 р. [9], одним із напрямів якої визначено Напрямок 18. Цифрова економіка.

Ця Стратегія є основою під час розроблення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади планів заходів, проектів програмних і стратегічних документів, проектів законів та інших актів законодавства, а заходи щодо реалізації визначених Стратегією шляхів досягнення стратегічних цілей і відповідних завдань державної економічної політики включаються до планів діяльності Кабінету Міністрів України.

Програмні та стратегічні документи Кабінету Міністрів України, плани діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади мають приводитись у відповідність із Стратегією (у разі потреби) і виконуються з урахуванням пріоритетності досягнення визначених Стратегією стратегічних цілей. При цьому моніторинг стану виконання Стратегії проводиться на єдиному веб-порталі електронного урядування шляхом узагальнення інформації про хід її імплементації і аналізу ступеня досягнення визначених цільових індикаторів у звітному періоді. Результати моніторингу враховуються під час розроблення заходів щодо реалізації визначених Стратегією шляхів досягнення стратегічних цілей і відповідних завдань державної економічної політики на плановий період.

Перегляд Стратегії заплановано здійснити у 2024 та 2027 роках з урахуванням результатів її виконання. Таким чином, за визначеними цільовими індикаторами розвитку цифрової економіки, вже можна здійснювати перші пробні вимірювання з метою коригування стратегічних цілей або індикаторів їх досягнення з огляду на обмеження, пов'язані із запровадженням військового стану.

Міністерство цифрової трансформації України як головний державний орган, відповідальний за впровадження Індексу DESI в Україні, визначив пріоритетні напрямки цього процесу [8]:

- нормативно врегулювати інституційну рамку для побудови екосистеми DESI в Україні;
- визначити на нормативному рівні відповідальні державні органи за збір даних у розрізі кожного індикатора DESI;
- встановити національний координаційний механізм у розрізі залучення всіх заінтересованих органів та збору даних за усіма показниками Індексу DESI, подальшої їх обробки та передачі Європейській Комісії;
- провести аналіз та виявити прогалини, які нам не дозволяють бути включеними в DESI внаслідок нестачі даних, які збираються за відповідними показниками DESI і завдяки яким проводиться оцінка ефективності формування та реалізації відповідних державних політик.

При визначенні в Україні національної системи DESI необхідно мати на увазі те, що для DESI не існує конкретних актів або настанов ЄС щодо збирання показників DESI (зокрема, виміру «конективність»). Існує лише кілька документів, зокрема методики Комітету з питань зв'язку (COCOM) щодо опрацювання даних, що дають змогу краще розуміти результати та визначати джерела даних на рівні ЄС. Так, наприклад, Євростат спільно з державами ЄС та ОЕСР щороку розробляє проекти рішень з урахуванням мінливих потреб користувачів і виробників політики та приймає відповідні рішення стосовно ключових показників та переліку додаткових. Такі спостереження ґрунтуються на типових опитувальниках і супровідних методологічних настановах щодо проведення опитувань [3].

Актуальність визначення міста та ролі регуляторного органу в наданні інформації для розрахунку саме Індексу цифрової економіки та суспільства (DESI) обумовлена як вимогами національного законодавства [11; 13] та Угодою про асоціацію [20] щодо входження України до європейського цифрового ринку, так і відсутністю необхідних загальнодержавних статистичних спостережень для здійснення ефективного та результативного публічного управління у сфері цифрової економіки та суспільства, у тому числі з питань електронних комунікацій та радіочастотного спектру [6].

Відповідно до п. 8 ч. 1 ст. 9 Закону України «Про електронні комунікації» Регуляторний орган «відповідно до компетенції може вимагати від постачальників електронних комунікаційних мереж та (або) послуг, користувачів радіочастотного спектра надання у письмовій та (або) електронній формі інформації, пов'язаної з умовами загальної авторизації, правом користування радіочастотним спектром і ресурсами нумерації та в інших випадках, передбачених цим Законом, зокрема для надання інформації для статистичних та інших звітів, зокрема щодо Індексу цифрової економіки та суспільства (DESI), до інших заінтересованих організацій, установ та органів, міжнародних інституцій, у тому числі, інституцій Європейського Союзу» [11].

Повноваження регуляторного органу щодо збору статистичних даних більш чітко, конкретно та детально визначено в п. 3 ч. 5 ст. 4 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері електронних комунікацій, радіочастотного спектру та надання послуг поштового зв'язку»: «3) запитувати та отримувати від постачальників електронних комунікаційних мереж і послуг, користувачів радіочастотного спектра, ко-

ристувачів ресурсу нумерації та операторів поштового зв'язку, а також від органів виконавчої влади інформацію, у тому числі фінансового характеру, для статистичних та інших звітів, таких як Індекс цифрової економіки та суспільства (DESI), з правом надавати таку інформацію відповідним установам Європейського Союзу або іншим іноземним і міжнародним організаціям, національним регуляторним органам інших держав» [13].

При цьому для збору та попередньої обробки інформації, необхідної для формування складової «Конективність» Індексу DESI, Регулятор може розробити та впровадити або окрему процедуру, що базується на Методології DESI Європейської Комісії, або включити опитувальник індексу DESI в частині «Конективність», адаптований до специфіки сфери електронних комунікацій та радіочастотного спектру в Україні, до складу форм опитування системи електронної звітності регуляторного органа (далі – СЕЗ).

Але в будь-якому випадку в розвиток вищевказаних законів [3; 11], а також Закону України «Про державну статистику» мають бути розроблено та прийнято низку підзаконних актів, які конкретизують та деталізують організаційно-правові механізми взаємодії суб'єктів впровадження Індексу DESI в Україні, насамперед рішення Уряду стосовно: Порядку збору та обміну даними щодо показників цифрової економіки та суспільства, Переліку показників та структури індексу цифрової економіки та суспільства (DESI), Методики формування показників цифрової економіки та суспільства та здійснення розрахунку індексу цифрової економіки та суспільства (DESI) тощо.

Кожний з вищевказаних двох підходів має свої недоліки та переваги. Реалізація першого підходу потребує більших ресурсів щодо свого впровадження, але гарантовано забезпечить інтегрованість (взаємосумісність) національної системи електронної звітності з європейською системою звітності за Індексом DESI.

Згідно з другим підходом регуляторному органу пропонується збирати інформацію для формування складової «Конективність» індексу DESI шляхом застосування системи електронної звітності державного регулятора. При цьому необхідно, насамперед забезпечити термінологічну, семантичну та структурну узгодженість показників опитувальників індексу DESI та відповідних форм звітності СЕЗ, усунути їх можливе дублювання. Як показує аналіз, деякі з показників опитувальника індексу DESI можуть за своїм змістом співпадати з відповідними показниками форм системи електронної звітності, інші потребують окремого додаткового включення в структуру форм системи електронної звітності. При цьому також важливо узгодити між собою терміни проведення досліджень, оскільки електронна регуляторна звітність збирається щоквартально і щорічно, дослідження за Індексом DESI – один раз на рік.

Окрім того необхідно враховувати нестабільність структури показників Індексом DESI, яка може щорічно змінюватись. Перевагою цього підходу є наявність дієвих організаційно-правових, інформаційних, комунікативних механізмів публічного управління та адміністрування забезпеченням системи електронної регуляторної звітності, позитивний трьох річний досвід її експлуатації регуляторним органом, а також достатньо високий рівень автоматизації основних процедур та процесів системи. Окрім того, така об'єднана форма опитування (звітності) показників (системи електронної регуляторної звітності та Індексу DESI) буде сприяти економії часових та інших ресурсів,

підвищенню рівня їх достовірності за рахунок наявних кореляційних зв'язків між деякими з них та отримання додаткових можливостей щодо фільтрації недостовірних вимірювань. В той же час, запровадження другого підходу потребує чіткої міжкомпонентної координації досліджень між заінтересованими державними органами з метою забезпечення синхронізації досліджень компоненти «конективіті» з іншими компонентами індексу DESI, а також з електронною регуляторною звітністю державного регулятора.

Після відміни Держстатом наприкінці 2019 р. квартального державного статистичного спостереження № 14 «Звіт про діяльність операторів, провайдерів телекомунікацій та поштового зв'язку» [4], дані щодо сфери електронних комунікацій збирає лише НКЕК, а Держстат отримує такі дані від НКЕК згідно з відповідною угодою. Але такі дані формально не можна вважати статистичними даними, оскільки НКЕК не наділений повноваженнями щодо збирання та публікації офіційних статистичних даних згідно із Законом України «Про державну статистику».

Держстат України проводив до 2021 р. лише два види досліджень, які потенційно могли бути використані в інтересах Індексу DESI:

- «Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємстві» (річна форма державного статистичного спостереження 1-ІКТ) [12];
- «Звіт про використання інструментів електронної демократії органами державної влади та місцевого самоврядування» (річна форма державного статистичного спостереження № 1-ЄД), за якою було здійснено спостереження у 2019 та 2020 роках, але яку наприкінці 2021 р. Держстат відминив) [7].

Тому на сьогодні Держстат не має достатнього рівня поінформованості щодо субіндексу «Конективність» Індексу DESI та, як зазначається в Звіті: «Держстату бракує коштів, зокрема на організацію спостережень домогосподарств. Нестача кваліфікованого персоналу оцінюється як проблема середнього ступеня. Держстат також не має належних ІТ-систем для отримання даних від респондентів в електронному вигляді, що слугує передумовою майбутнього зберігання та опрацювання таких даних Євростатом» [3].

При цьому актуальною і більш загальною проблемою є прийняття нового Закону України «Про офіційну статистику», який спрямований на гармонізацію державної статистики зі статистичною системою ЄС, створення умов для провадження діяльності органів національної системи державної статистики згідно із загальноприйнятими принципами світової та європейської статистичної практики.

Закон України «Про державну статистику» (далі – Закон) регулює правові відносини в галузі державної статистики, визначає права і функції органів державної статистики, організаційні засади здійснення державної статистичної діяльності з метою отримання всебічної та об'єктивної статистичної інформації щодо економічної, соціальної, демографічної та екологічної ситуації в Україні та її регіонах і забезпечення нею держави та суспільства. Цей закон надавав широкі повноваження Державній службі статистики (Держстат), гарантував її незалежність та самостійність у прийнятті рішень щодо методології збору даних. Також цей закон визначав, що державні статистичні спостереження проводяться органами державної статистики відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України плану державних статистичних спостережень або за окремими рішеннями Кабінету Міністрів України. Державні статистичні спостереження, які проводяться органами

державної статистики із залученням тимчасових працівників, здійснюються за рішеннями Кабінету Міністрів України.

Набрання чинності новим Законом України «Про офіційну статистику» [14] спричинить певні нові проблеми у сфері збору і обробки даних, а також матиме негативні наслідки щодо визнання української статистики з огляду на певні законодавчі зміни системи органів статистики. Так, тепер органами державної статистики є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики (далі - центральний орган виконавчої влади з питань статистики), та функціональні органи державної статистики.

Як відомо, національну статистичну систему України складають такі рівноправні виробники офіційної статистики: 1) центральний орган виконавчої влади з питань статистики, підприємства, установи та організації, що належать до сфери його управління; 2) Національний банк України; 3) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику. Але, на жаль, законотворці, не визначили взагалі наявність органу, що може формувати політику у сфері статистики, а також ніяким чином не визначили роль органів національної статистичної системи та інших органів у зборі і передачі даних для Європейської Комісії, при цьому Держстату відведена лише роль у реалізації політики у сфері статистики.

Україна має певні проблеми зі збором показників DESI. Таблиця у додатку до Звіту [3] містить дані про наявність/відсутність або неповноту таких показників. З огляду на те, що Євростат постійно оновлює індикатори і доповнює методологію їх збору, опрацювання та оприлюднення, рекомендовано розглянути можливість більш тісної співпраці і координації між Євростатом і Держстатом з метою наближеного у часі і синхронізованого, наскільки це можливо, затвердження показників (індикаторів) Україною. Тому запропоновано розглянути внесення змін до Плану заходів з виконання Програми розвитку державної статистики до 2023 р., затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2019 р. № 222, викласти захід 22 плану щодо імплементації міжнародних стандартів у редакції, яка буде відображати реальні індикатори, особливо в частині постійного оновлення показників, а також додати нові пункти щодо розвитку методології розрахунку DESI (за необхідності).

Практика нормативно-правового регулювання в Україні в частині підготовки розпоряджень щодо збору даних для моніторингу вже існує, так, наприклад, підготовлене і затверджене розпорядження «Питання збору даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку». Окремим розпорядженням здійснюється підготовка Всеукраїнського перепису населення.

У цьому сенсі є важливим іще один документ – це Постанова КМУ «Про запровадження Національної системи індикаторів розвитку інформаційного суспільства» із дорученням Міністерству освіти і науки, молоді та спорту за поданням Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації затвердити у чотиримісячний строк методику формування індикаторів розвитку інформаційного суспільства, яка наразі не застосовується і потребує перегляду, оновлення або скасування. Рекомендовано розглянути можливість розпочати процедуру підготовки окремого розпорядження Кабінету Міністрів України, яким врегулювати розвиток системи збору статистики DESI, відповідно до питань, які потребують розгляду і врегулювання. Таким чином, майбутній акт Кабінету Міністрів України, відповідно до питань, які потребують розгляду і врегулювання, може включати таке:

- доручення Мінцифрі та Державній службі статистики узгодити план робіт для організації постійного моніторингу державної політики щодо розвитку цифрової економіки, включно із розрахунками необхідних матеріально-технічними, фінансовими та іншими необхідними засобами;
- доручення Мінцифрі провести дослідження щодо можливості скасування форм статистичної звітності для підприємств із заміною їх адміністративними та публічними даними, зібраними центральними органами виконавчої влади та поданими Державній службі статистики;
- доручення відповідним центральним органам виконавчої влади проводити постійну інформаційно-роз'яснювальну роботу, підготувати методичні рекомендації щодо заповнення статистичних звітів домогосподарствами та підприємствами;
- встановлення періодичності збору і опублікування даних статистичного дослідження DESI, синхронізоване за часом із європейськими інституціями;
- затвердження індикаторів, у розрізі яких здійснюється збір даних для моніторингу державної політики щодо розвитку цифрової економіки;
- доручення Державній службі статистики у частині (а) забезпечити збір даних для моніторингу державної політики щодо розвитку цифрової економіки в Україні та їх оприлюднення на своєму офіційному вебсайті; (б) провести координацію робіт, пов'язаних з розробленням метаданих за індикаторами, затвердженими розпорядженням;
- доручення центральним органам виконавчої влади за участю державних органів та інших відповідальних за розрахунок індикаторів, у розрізі яких здійснюється збір даних для моніторингу державної політики щодо розвитку цифрової економіки, забезпечити збір даних та розроблення метаданих зазначених індикаторів і подання таких даних Державній службі статистики;
- втрати чинності Постанови КМУ «Про запровадження Національної системи індикаторів розвитку інформаційного суспільства».

У разі успішної підготовки та координації діяльності центральних органів виконавчої влади, на думку авторів, збір показників DESI, синхронізований з Європейським Союзом може бути розпочатий не раніше 2024 року.

Окрім того, окремої уваги потребує проблема коректного тлумачення термінів, які застосовуються в анкетах опитувальників DESI для поставальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг, розв'язання якої передбачає розробку відповідних методичних матеріалів та проведення роз'яснювальної роботи з цими поставальниками.

Висновки та перспективи подальших розвідок у зазначеному напрямку.

На основі проведених вище досліджень можна зробити такі узагальнені висновки.

1) У статті уточнено місце міжнародного індексу цифрової економіки та суспільства (DESI) серед основних глобальних індикаторів динаміки розвитку різних країн в цій сфері як зведеного індексу, який узагальнює відповідні показники цифрової економіки та суспільства та відстежує цифрову еволюцію країни за основними вимірами і застосовується Європейською Комісією при оцінюванні готовності держав до їх входження до європейського цифрового ринку, а також може використовуватись при аналізі успішності виконання таких стратегічних національних документів як Національна економічна стратегія України на період до 2030 р., Національна програма інформатизації,

Програма діяльності Кабінету Міністрів України, тощо, в частині запланованих в них цифрових трансформаційних змін.

2) Впровадження індексу DESI в Україні передбачено Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони та знайшло своє відображення в правових механізмах публічного управління, насамперед в законах України «Про електронні комунікації» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку».

3) Незважаючи на прийняття вищевказаних законів, аналіз стану готовності України до практичного впровадження індексу DESI показав неготовність сьогодні її національної системи державної статистики та відсутність необхідних організаційно-правових, інформаційно-аналітичних, комунікаційних, фінансових механізмів публічного управління в цій сфері, а саме: відсутність фінансування, методики, переліку показників та структури індексу DESI, адаптованих до умов України; порядку збору та обміну даними між заінтересованими державними органами, механізму його корегування, належної координації між заінтересованими державними органами, тощо.

4) Серед важливих складових індексу DESI є субіндекс «конективність», основне призначення якого полягає у дослідженні розгортання та використання фіксованого та мобільного ширококутного доступу в країні – пріоритетного напрямку цифровізації України, відповідальним за збір первинних даних якого законодавством визначено НКЕК. Запропоновано організаційно-правовий механізм формування цього та інших субіндексів індексу DESI, якій передбачає внесення відповідних змін до закону «Про державну статистику», визначення чітких повноважень Мінцифри, Держстату, МОН, НКЕК щодо збору та обробки даних за цим Індексом, а також їх представлення Європейській комісії.

Напрямки подальших розробок пов'язуються з подальшим науковим обґрунтуванням адаптивної до змін національної системи показників субіндексу «конективність» індексу цифрової економіки та суспільства (DESI).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Vakumenko, L.P., Minina, E.A. International index of digital economy and society (I-DESI): trends in the development of digital technologies. *Statistics and Economics*. 2020. V. 17. No. 2. DOI: <https://doi.org/10.21686/2500-3925-2020-2-40-54>
2. Єріна А. М. Міжнародні рейтинги: статистичні аспекти обчислення та застосування. *Статистика України*. 2016. № 4. С. 66–75.
3. Індекс цифрової економіки та суспільства – можливість вимірювання цифрової економіки та суспільства в УКРАЇНІ. ЗВІТ. Лютий 2021 р. URL: https://drive.google.com/drive/folders/11BRcU5q6dTliAMELs5OMFOxiq0MrnZnC?usp=share_link (дата звернення 14.10.2022).
4. Квартальне державне статистичне спостереження № 14 «Звіт про діяльність операторів, провайдерів телекомунікацій та поштового зв'язку» URL: https://ukrstat.gov.ua/metaopus/2020/3_03_00_01_2019.htm
5. Мазуренко О. К. Оцінювання розвитку цифрової економіки в країнах Балтії та Східної Європи за методологією DESI / International scientific discussion: problems, tasks and prospects. 2021. № 52. С.74–80.
6. Марченко О. І., Шрамковська А. Г. Цифрова економіка як середовище прояву конкурентних переваг України. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series «Economics»*, № 7(2), 31–39.

7. Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження щодо використання інструментів електронної демократії органами державної влади та органами місцевого самоврядування, затверджені наказом Державної служби статистики України від 18.09.2019 року № 307,6 та форма № 1-СД (річна) «Звіт про використання інструментів електронної демократії органами державної влади та місцевого самоврядування», затверджена наказом Державної служби статистики України від 22.07.2019 року № 254. URL: https://ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2019/307/307.pdf

8. Мінцифра побудує екосистему Digital Economy and Society Index в Україні URL: <https://thedigital.gov.ua/news/mintsifra-pobudue-ekosistemu-digital-economy-and-society-index-v-ukraini/>

9. Національна економічна стратегія на період до 2030 року. База даних «Законодавство України». *ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/88/f503442n31.doc>

10. Піжук О. І. Сучасні методологічні підходи до оцінювання рівня цифрової трансформації економіки. *Бізнесінформ*. 2019. № 7(2). С. 39–47.

11. Про електронні комунікації: Закон України від 16 грудня 2020 року № 1089-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20>

12. Про затвердження форми державного статистичного спостереження № 1-ІКТ (річна) «Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємстві у 2021 році»: Наказ Державної служби статистики України від 22.07.2020 року № 224 URL: https://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2020/224/224_2020.htm

13. Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку: Закон України. База даних «Законодавство України». *ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1971-20#n540>

14. Про офіційну статистику: Закон України. База даних «Законодавство України». *ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>

15. Регламент (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 р. у про європейську статистику та скасування Регламенту (ЄС, Євратом) № 1101/2008 Європейського Парламенту та Ради щодо передачі даних, що підлягають статистичній конфіденційності для Статистичного бюро Європейських Співтовариств, Регламент Ради (ЄС) № 322/97 про статистику Співтовариства та Рішення Ради 89/382/ЄЕС, Євратом про заснування Комітету зі статистичних програм Європейських Співтовариств. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32009R0223>

16. Регламент Комісії (ЄС) № 557/2013 від 17 червня 2013 року про імплементацію Регламенту (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради щодо європейської статистики щодо доступу до конфіденційних даних для наукових цілей та про скасування Регламенту Комісії (ЄС) № 831/2002. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0557>

17. Рішення (ЄС) 2022/2481 Європейського Парламенту та Ради від 14 грудня 2022 року про заснування Програми політики цифрового десятиліття 2030 URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32022D2481>

18. Руденко М. В. Аналіз позицій України в глобальних індексах цифрової економіки. *Економіка та держава*. 2021. №2. С. 11–18.

19. Типовий закон про офіційну статистику для Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/statmanuals/files/UNECE_Generic_law_2016_EN.pdf

20. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. База даних «Законодавство України». *ВР України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

21. Формування цифрового майбутнього Європи: Повідомлення ЄК URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020DC0067>

22. Shaping Europe's digital future URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en>

Стаття надійшла до редакції 14.12.2022 р.

Стаття рекомендована до друку 24.12.2022 р.

Semenchenko A. I.,

*Doctor of sciences in public administration, professor,
Honored worker of science and technology of Ukraine,*

*Member of the National commission for state regulation of electronic communications,
radio-Spectrum frequency and provision of postal services,
Kyiv, Ukraine*

e-mail: andrii.semenchenko@gmail.com <https://orcid.org/0000-0001-6482-3872>

Oleksiuk L. V.,

*candidate of sciences in public administration,
Head of All-Ukrainian Association of Citizens*

*“All-Ukrainian Association” Information Security and Information Technologies”,
member the Ukrainian side of the Civil Society Platform, reelance advisor to the Verkhovna Rada
Committee on Digital Transformation
Kyiv, Ukraine*

e-mail: applevikvs@gmail.com <https://orcid.org/0000-0002-9006-2592>

UKRAINE TOWARDS THE EUROPEAN DIGITAL MARKET: THE STATUS AND TOOLS FOR IMPLEMENTING THE EUROPEAN DIGITAL ECONOMY AND SOCIETY INDEX

Abstract. Ukraine's entry into the European digital market as one of the priority directions of the state's foreign policy actualizes the problem of introducing the global Digital Economy and Society Index (DESI), which is widely used in the EU, into the national statistical monitoring system. The article analyzes the readiness of the implementation of the DESI index in Ukraine. It has been proven that with the adoption of the laws of Ukraine “On electronic communications” and “On the National Commission carrying out state regulation in the spheres of electronic communications, radio frequency spectrum and the provision of postal services” a legal basis was created for the implementation of the DESI Index, which needs its further development in the direction of its detailing and concretization through the adoption of a set of by-laws. An organizational mechanism for the implementation of the DESI index is proposed, with the definition of a number of main subjects from state bodies and the definition of their role in the process of implementing this index, primarily the regulatory body and its tasks in the formation of the “connectivity” sub-index. The main problems of implementing the DESI Index in Ukraine are summarized and ways of solving them are proposed.

Keywords: *digital economy, information society, global indicators, communication, regulator.*

REFERENCES

1. Bakumenko, L.P., Minina, E.A. (2020). International index of digital economy and society (I-DESI): trends in the development of digital technologies. *Statistics and Economics*, v. 17, no. 2. DOI: <https://doi.org/10.21686/2500-3925-2020-2-40-54>
2. Yerina, A.M. (2016). International ratings: statistical aspects of calculation and application. *Statystyka Ukrayiny*, v. 4, 66–75 [in Ukrainian].
3. Index of the digital economy and society – the possibility of measuring the digital economy and society in UKRAINE, REPORT February 2021. URL: https://drive.google.com/drive/folders/11BRcU5q6dTiiAMELs5OMFOXiq0MrnZnC?usp=share_link [in Ukrainian].
4. Quarterly state statistical observation No. 14 «Report on the activity of operators, telecommunications and postal service providers» URL: https://ukrstat.gov.ua/metaopus/2020/3_03_00_01_2019.htm [in Ukrainian].
5. Mazurenko, O.K. (2021). Assessment of the development of the digital economy in the Baltic countries and Eastern Europe according to the DESI. *International scientific discussion methodology: problems, tasks and prospects*, 52, 74–80 [in Ukrainian].
6. Marchenko, O.I., Shramkovska, A.G. Digital economy as an environment for manifestation of competitive advantages of Ukraine. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series «Economics»*, 7(2), 31–39 [in Ukrainian].
7. Methodological provisions on the organization of state statistical observation on the use of e-democracy tools by public authorities and local self-government bodies, approved by the Ukrstat's executive order of 18.09.2019 No 307 and the Form No 1-ED (annual) approved by the

Ukrstat's executive order of 22.07.2019 no 254 "Report on the Usage of E-Democracy Tools by Public Authorities and Local Self-Government Bodies" describe the observation methodology over the coverage as total. Thereat, a legal entity is set as a unit of state statistical observation. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2019/307/307.pdf [in Ukrainian].

8. The MDT will build a Digital Economy and Society Index ecosystem in Ukraine. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/mintsifra-pobudue-ekosistemu-digital-economy-and-society-index-v-ukraini/> [in Ukrainian].

9. National economic strategy for the period until 2030. Database «Legislation of Ukraine». *Verkhovna Rada of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/88/f503442n31.doc> [in Ukrainian].

10. Pizhuk, O.I. (2019). Modern methodological approaches to assessing the level of digital transformation of the economy. *Businessinform*, 7(2), 39–47 [in Ukrainian].

11. On Electronic Communications: Law of Ukraine. Database «Legislation of Ukraine». *Verkhovna Rada of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20>

12. The Executive Order of the State Statistics Service "On Approving the Form for the State Statistical Observation No 1-ICT (annual) "Information and Communication Technologies Usage in Enterprises in 2021" dated 22.07.2020 No 224 of the form of state statistical observation No 1-ICT (annual) "Information and Communication Technologies Usage in Enterprises in 2021". URL: http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2020/224/224_2020.htm [in Ukrainian].

13. About the National Commission for State Regulation in the Fields of Electronic Communications, Radio Frequency Spectrum and the Provision of Postal Services: Law of Ukraine. Database «Legislation of Ukraine». *Verkhovna Rada of Ukraine*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1971-20#n540>

14. On official statistics: Law of Ukraine. Database «Legislation of Ukraine». *Verkhovna Rada of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>

15. Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics and repealing Regulation (EC, Euratom) No 1101/2008 of the European Parliament and of the Council on the transmission of data subject to statistical confidentiality to the Statistical Office of the European Communities, Council Regulation (EC) No 322/97 on Community Statistics, and Council Decision 89/382/EEC, Euratom establishing a Committee on the Statistical Programmes of the European Communities

16. Commission Regulation (EU) No 557/2013 of 17 June 2013 implementing Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council on European Statistics as regards access to confidential data for scientific purposes and repealing Commission Regulation (EC) No 831/2002

17. Рішення (ЄС) 2022/2481 Європейського Парламенту та Ради від 14 грудня 2022 року про заснування Програми політики цифрового десятиліття 2030 URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32022D2481>

18. Rudenko, M.V. (2021). Analysis of Ukraine's positions in global indices of the digital economy. *Economy and the state*, 2, 11–18 [in Ukrainian].

19. Generic law on official statistics for Eastern Europe, Caucasus and Central Asia URL: https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/statmanuals/files/UNECE_Generic_law_2016_EN.pdf

20. Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their member states, on the other hand. Database «Legislation of Ukraine». *Verkhovna Rada of Ukraine*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

21. Communication of the EC «Shaping the Digital Future of Europe» URL : <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020DC0067>

22. Shaping Europe's digital future. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en>

The article was received by the editors 14.12.2022.

The article is recommended for printing 24.12.2022.